

Sygn. akt V KK 254/20

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

w sprawie **D. P.**

skazanej z art. 278 § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2020 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji Prokuratora Generalnego, na niekorzyść,

od postanowienia Sądu Okręgowego w J.

z dnia 29 maja 2019 r., sygn. akt VI Kzw (...),

uchylającego postanowienie Sądu Rejonowego w B.

z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II Ko (...),

i umarzającego postępowanie w przedmiocie zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w J. w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II Ko (...), Sąd Rejonowy w B. , na podstawie art. 65 § 1 k.k.w. orzekł wobec skazanej **D. P.** wykonanie zastępczej kary 96 dni pozbawienia wolności za pozostałą do wykonania karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z kary 8 miesięcy ograniczenia wolności orzeczonej

wyrokiem Sądu Rejonowego w W. dnia 21 marca 2017 r. w sprawie o sygn. akt VI K (..).

Po rozpoznaniu zażalenia skazanej, Sąd Okręgowy w J. postanowieniem z dnia 29 maja 2019 r., sygn. akt VI Kzw (...) uchylił zaskarżone postanowienie i na podstawie art. 15 § 1 k.k.w., postępowanie w przedmiocie zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności wobec D. P. umorzył.

Kasację od tego orzeczenia wywiódł Prokurator Generalny, który zaskarżył postanowienie w całości, na niekorzyść skazanej D. P. i zarzucił:

- rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 k.k.w. w zw. z art. 57a § 1 k.k.w., polegające na wyrażeniu przez Sąd Okręgowy w J. w postanowieniu z dnia 29 maja 2019 r., sygn. VI Kzw (...), błędnego poglądu, że wykonanie kary ograniczenia wolności wymierzonej w formie określonej w art. 34 § 1a pkt 1 k.k. następuje z upływem okresu odpowiadającego jej wymiarowi, zapoczątkowanego w myśl art. 57a § 1 k.k.w. przystąpieniem skazanego do wykonywania wskazanej pracy, niezależnie od rozmiarów (liczby godzin) wykonanej pracy oraz błędnym uznaniu, że zarządzenie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności na podstawie art. 65 § 1 k.k.w. jest dopuszczalne wyłącznie w czasie poprzedzającym upływ okresu odpowiadającego rozmiarom orzeczonej kary ograniczenia wolności, zapoczątkowanym zdarzeniem określonym w art. 57a § 1 k.k.w., co skutkowało uchyleniem postanowienia Sądu I instancji o zarządzeniu wobec D. P. wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności i umorzeniem postępowania w tym przedmiocie na podstawie art. 15 § 1 k.k.w.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w J. w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym umożliwiającym jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodzić się należy z autorem kasacji, że zaskarżone postanowienie zapadło z rażącym naruszeniem wskazanego przepisu prawa materialnego. W szczególności podzielić należy twierdzenie skarżącego, że postanowienie Sądu Okręgowego w J. jest wadliwe, albowiem Sąd ten błędnie utożsamia odbycie kary ograniczenia wolności z samym tylko upływem okresu odpowiadającego jej wymiarowi, zapoczątkowanym przystąpieniem skazanego do wykonania wskazanej pracy w myśl art. 57a § 1 k.k.w.

Stosownie do treści art. 57a § 1 k.k.w. rozpoczęcie odbywania kary ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne rzeczywiście następuje w dniu, w którym skazany przystąpił do wykonywania wskazanej pracy. Rzecz jednak w tym, co słusznie podkreśla skarżący, że z samej treści wskazanego przepisu nie wynika, iż karę uznaje się za odbytą z chwilą upływu okresu odpowiadającego jej wymiarowi, liczonego od daty przystąpienia przez skazanego do wykonywania wskazanej pracy, bez względu na to, czy i w jakiej części skazany pracę tę faktycznie wykonał.

We wskazanym kontekście w pełni aktualny pozostaje pogląd Sądu Najwyższego zaprezentowany w postanowieniu z dnia 18 lipca 2019r., V KK 353/18, (OSNK 2019/8/48), w którym wskazano, że : „ *aby ustalić, że skazany odbył w całości karę ograniczenia wolności w formie przewidzianej w art. 34 § 1a pkt 1 k.k., konieczne jest łączne wystąpienie dwóch przesłanek w postaci: upływu okresu, na który karę orzeczono, oraz wykonania przez skazanego w całości obowiązku nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne; siłą rzeczy okres odbywania przez skazanego kary ograniczenia wolności w omawianej formie może wykraczać poza czas, na który ją orzeczono*”.

Rację ma także skarżący, że zaskarżone postanowienie wadliwe jest także w zakresie w jakim wskazuje, iż zarządzenie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności na podstawie art. 65 § 1 k.k.w. jest dopuszczalne wyłącznie w czasie poprzedzającym upływ okresu odpowiadającego rozmiarom orzeczonej kary ograniczenia wolności, zapoczątkowanym w myśl art. 57a § 1 k.k.w. przystąpieniem przez skazanego do wykonywania wskazanej pracy. Stanowisko Sądu Okręgowego wyklucza możliwość zarządzenia wykonania kary zastępczej w

przypadku uchylania się przez skazanych od wykonywania krótkoterminowych kar ograniczenia wolności. Co więcej, pogląd ten nie uwzględnia tego, że ustalenie czy w konkretnym przypadku doszło po stronie skazanego do uchylania się od odbywania kary w znaczeniu o jakim mowa w art. 65 § 1 k.k.w. mieści się pewna powtarzalność, bądź ciągłość relewantnych zachowań.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Najwyższy uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na niekorzyść skazanej, uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w J. w postępowaniu zażaleniowym. W toku powtórnego rozpoznania sprawy Sąd odwoławczy weźmie pod uwagę powyższe wskazania Sądu Najwyższego i wyda orzeczenie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Na marginesie rozważań Sąd Najwyższy dostrzega, że Prokurator Generalny wniósł także kasację na niekorzyść skazanej od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 7 listopada 2019 r., sygn. akt II Ko (...), które to orzeczenie, z uwagi na zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej w postaci powagi rzeczy osądzonej, zostało uchylone mocą postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2020 r., sygn. akt V KK (...). Uwagę tę Sąd Najwyższy czyni w związku z faktem, że wskazane postanowienie Sądu Rejonowego w B. z dnia 7 listopada 2019 r., sygn. akt II Ko (...) zostało wydane pomimo rozstrzygnięcia o tej samej kwestii postanowieniem, które objęte jest niniejszym postępowaniem – tj. postanowieniem Sądu Okręgowego w J. z dnia 29 maja 2019 r., sygn. akt VI Kzw (...)

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w części dyspozytywnej.